

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XLV. In Domin. XVI. Post Pentec. Et ipsi observabant eum. Luc. 12. Arg.
Pharisæi observantes in ordinem redacti.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

CONCIO XLV.
 IN DOMINICA XVI. POST PENT.
 Et ipsi observabant eum.

LUC. 12.

ARGUMENTUM.
 Pharisei Observantes in ordinem
 redacti.

Inter alios facerrimos Ordines, in Ecclesia DEI, non est minus nomine, quam sanctimoniâ celeberrimus est Fratrum de Observantia nuncupatus. A. Horum finis specialis est, statuta Ordinis seu ad amissim observare, nec vel latum unguem ab iis discedere. In hodierno Evangelio audivimus alios quosdam ejusdem agnominis, sed prioribus toto exlo diversos; nec tam servandis legibus, quam convellendis, aut temerè carpendis intentos. *Et ipsi observabant eum.* Et illorum quidem definitus est numerus, horum autem plena sunt omnia. Vix enim quisquam est, qui hoc errore judicii non teneatur. Vix est, qui indiscretò zelò alios non

notet, accuset, judicet, intra se condemnet. Servus conservum, immo & Dominum, filius patrem, filia matrem, maritus uxorem, uxor maritum, subditi principem, & magistratum, sæcularis spiritualem, spiritualis sæcularem, ad judicii sui tribunal, idque aut levitate ingenii, aut linguæ lasciviâ, aut nocendî libidine evocat. Nam quemadmodum vix fieri potest, quin identidem sensibus nostris ad vitæ commoda percipienda frænos laxemus; ita etiam evenit, ut per emancipatas oculorum, auriumque custodias, vel oblectanti animo alienæ vitæ sese ingerant imagines, quibus læva mens identidem atrum adjicere cōsuevit calculum. Ne itaq; ejusmodi Observantes, Pharisaico imbuti fascino, nimiū

Ggg licen-

licentiosè in proximorum taxandam ferantur vitam, aut crisi temeraria alios perstringant, in meliorem eos statutis firmissimis ordinem redigere decrevi. Verget id ad majorem Dei Optimi Maximi Gloriam, morumque nostrorum emendationem.

PARTITIO.

Quum prima ordinis hujus labefactatio ab linguæ, judicii que petulantia redundet, id unicè ab hujusmodi Criticis concupio, ut cum Jeremia Vate, (quanquam aliò sensu,) dicere queant, A.A.A, nescio loqui. A nimirum Ariolorum, A Araneorum, A Arithmeti corum. Elucido memet, & ajo: Vellem, ne sint in judiciis de aliis ferendis Arioli, Aranei, Arithmetici. Hoc trialpha illis bigis, trigisque vitandum moneo.

§. I.

Auguria in judiciis nostris cavenda.

II. PRIMUM efflagito, ne in judiciis de aliorum moribus concipiendis inventantur Arioli.

Perhibent Historiographi, diversissimos apud Romanos extitisse Divinos, quorum alii ex ventis, tempestatibus, casibus fortuitis omina; alii ex avium inspectione, eorum motu, aut esu, auspicia; alii ex extis immolatorum pedum auguria desumebant.

Quid verò aliud faciunt perversi Observantes? Numquid non & ipsi ex

somniis suis, ex occurso proximi, ex eorum successibus vanissimo ariolantur Tripode? Numquid non item auspicia exercent ex eorum motu, incessu, vestitu? Numquid non ad extispicinam, gastromantiam, onychomantiam usque licentiosissimè progrediuntur, & cordis fibras rimantur, exenterant, eviscerant? Quidquid sibi imaginantur, aut phantasiâ suâ concipiunt, id definiunt reapse ita se habere, nullò habitò judicii sui stabili fundamento.

Quotquot ejusmodi sunt illi haud secus, ac quondam filius peccati, ac perditionis, Tribunal Christi sibi arrogant; cum Lucifero jurisdictionem divinam invadunt, & assistente sibi livore, ac odio, alios etiam summè innoxios ad suum citant judicium, illorum navos consona virgula perstringunt, aut etiam ferale theta in eos pronuntiant, & gehennæ addicunt incendiis. Nam cum lethale crimen quempiam commisisse definiunt, idque ex solis cordium arcanis, & sapientiæ Dei immensæ reservatis, pronuntiant, quid aliud attentant, quàm quod Filio DEI, immò toti sacratissimæ Triadi proprium?

Notavit id Magnus Doctor, & Ecclesiastes Joannes Cluniacensis, cum diceret: *In Deum peccant*, (qui temerè judicant,) *quia appropriat i sanctissima Trinitati usurpant. Primò de temporibus, qua Pater posuit in sua potestate. Regulariter enim faciunt, de presenti præteritum vel futurum. Secundo sapientiam Filii Dei usurpant, cujus solius est, de occultis judicare. Tertio contra clementiam DEI peccant, cum judicant* repro-

Judicia nostra aliena sint ab auguriis.

Indexterarius in Deum perduellus.

Ioan. Cluniac. serm.

43.

reprobos, quos ille salvare decrevit. Temporum, inquam, notitiam sibi arrogant, quum quempiam, vel nunc sceleribus coinquinatum decernunt, qui illa veræ pœnitentiæ operibus jam obliteravit; vel posthæc inquinandum ominantur, qui animum plusquam adamantinò propositò contra omne peccatum obfirmavit. Filii sapientiam ejusque munus invadunt, cum de secretis, illi soli cognitis, sententiam ferunt. Spiritus S. benignitatem imprimis violant, quum eos inter reprobos calculant, quos ille in libro vitæ inscriptos habet.

*Judicans
semerè.
Dei provi-
dentia pri-
vatus.
Lanc. O.
puse. 19.
t. 1. n. 4.*

III. Id quondam exprobrasse accepimus Assertorem nostrum cuidam veterano Eremiticæ. Hic cum à fratre juniore visitatus esset; inter alia de quopiam minùs probatæ virtutis sciscitari ausus est, num etiamnum more sibi solito exorbitet, aut cespitet in via perfectionis? Quo assentiente, quum senex admirabundus exclamasset, Off; illico in extasim raptus, vidit se coram Christo in monte Calvariæ, in medio latronum confixo consistere; cumque ad eum adorandum accedere vellet, vidit averso vultu ad Angelum adstantem conversum, audivitque imperantem illi: *Ejice hunc foras, quia Anti-Christus mihi est.* Indignus est lateri meo adstare, qui mecum non est, immo contra me est. Illo autem hærente, undenam hi furores in caput suum devoluti, subjecit idem: *Priusquam ego judicem, ipse fratrem suum judicavit.* Ipse me folio meo judiciario deturbat, ipse fascis mihi extorquet, ipse, quos salvare constitui, sacrilego ausu fulminat. *Ejice*

hunc foras, quia Anti-Christus mihi est. Deturbatus itaque ab Angelo, sensit pallium in janua hæsisse, illamque illico obseratam, & se hac ratione divinâ protectione privatum. Evigilans itaque ex somno, & extasi, & considerans, quæ contigerant, altum ingemuit, dicens: *Infansta mihi hac dies.* Utinam prius memet condemnassem, quàm in fratris mei mores taxandos descendissem. Ecce enim, quòd temeritate lapsus sum, vidi Dominum, tanquam ab Anti-Christo suo aversum, & pallio meo, id est, protectione Dei singulari, qua fruebar, orbatum. Eapropter à consortio omni mortalium sequestratus, septennium integrum in vasta eremo, panem non gustans, nec rectum subiens, transduxit in pœnitentia, quoad iterum Christum in monte Calvariæ videre, palliumque recipere mereretur. Eheu! quid nobis non timendum, qui non semel, nec in rebus prope notoriis, sed identidem in occultis alios crisi nostræ subjecimus! Quantò magis suam à nobis subtrahet protectionem, gratiarumque suarum listet cataractas, nisi ex hoc tribunali devoluti, plantis ipsius adsternamur! Quantò acerbiùs in nos desaviet, nisi temeritatem nostram dignis expiare contenderimus singultibus!

IV. In hujusmodi Observantes meritò detonat Doctor Gentium, quando eos non sine sulphure, & fulmine verborum alloquitur: *Tu, quis es, qui judicat alienum servum? Domino suo stat, aut*

Rom. 14. 4

cadit. q. d. Quis es tu, ò homo, qui alium taxas? Nonne reus, & ipsemet judicandus? Nonne cæcus, & inhabilis ad di-

Ggg 2 scernen-

scernendum colores in proximi fibris exaratis? Numquid Deum te facis, ad cujus tribunal omnes causæ, & personæ reducantur? Nonne vides tuo iudicio te solum, tuaque facta subiacere? Quid ergo tui tuarumque rerum oblitus in alienis causis jus dicere non vereris? *Tu quis es, qui iudicas alterum?* Dubitare de proximi virtute, citra evidens fundamentum iniquitas est, quanta jam cum definitivè in ipsum pronuntias? *Tu quis es?* Jura ligant manum, linguamve Judici, ne publicum homicidam extra suum tangat territorium; tu autem in Dei tui atrio invadere præsumis servum tibi cognatum? Non audet vir nobilis alienum servum iudicio premere, minus autem sibi æqualem quæstionibus subicere; & tu qua fronte hæredem cæli, cohæredem Christi, prædestinatam Dei filium iniquissima attentas damnare sententia? *Tu quis es &c.* Si damnabitur, non per te damnabitur, aut cadet causa. Si absolvetur, non utique per te absolvetur, aut stabit erectus. Quid ergo siderate iudicas, & in urnas Omnipotentis, quibus ipse es obnoxius, involas? *Tu quis es, qui iudicas &c.* Verè itaque ejusmodi iudicia Anti-Christiana ac diabolica sunt, timendumque ne ejusmodi augures ut in culpa cum Lucipero; ita in pœna cum eodem participent.

* * *

S. H.

Araneorum virus in iudiciis cavendum.

V. **A** Alterum Observantibus declinandum est, ne Araneos imitentur. Hi quocunque se vertunt, venenum trahunt, sit rosa, sit lilium, sit narcissus, sit quidvis aliud floridum, jucundum, odoriferum, sit mel ipsum convertet illud in virorem, & fel amarissimum.

*Temerari
Iudices a-
raneis si-
miles.*

Ingenium hoc araneorum plerique Observantes pharisaici æmulantur, quum non ea tantum, quæ mali speciem præferunt convitiantur; sed in ea etiam, quæ benigniorem interpretationem vendicant, crisi iniquissima deserviunt. Etenim si quispiam studeat humilitati, dicunt hypoerita est; si recreatione sese vegetet, dissolutus, si patientiæ deditus, timidus est; si justitiæ, impatiens est; si simplicitati, fatuus est; si prudentiæ, malitiosus; si societatis amans, sæcularis; si religionis, singularis. Si instet virtutibus, & vigiliis, indiscretus est, si dormit, somnolentus est &c.

Ejusmodi araneus erat Heli summus Sacerdos Israëlitarum, qui observando afflictissimam illam Annan subinde Samuelis Vatis matrem ardentissimas preces lachrymis, immotis prope labiis, distinguentem, temulentam suspicatus, corripuit: *Usquequò tu ebria eris? digere paulisper vinum, quomades.* Digere sensim per soporem incubantem cerebro temulentiam, ut tibi reddita, ad orationem te recipias.

*1. Reg. 1.
v. 10.*

Ita

Ita Judex temerarius, quum nec effusam in cachinnos, nec saltantem le viter, aut titubantem, aut vertigine concidentem vidisset, aut ullum verbum absolum audiisset, limphatam, & insanam habuit præ nimia crapula.

Ejusmodi aranei inventi amici Job (& utinam perfimiles etiamnum proscripti sint) qui ut viderunt illum tantis exercitum arumnis, omnibus bonis spoliatum, & plaga gravissima percussum à Deo, enormibus obnoxium peccatis esse judicarunt, ac de pauperum, viduarum, pupillorumque oppressione insimularunt, idque in faciem, ad incrementum doloris, eidem exprobrabant.

Job. 13. 4.

Quos audiens ille meritò fabricatores mendaciorum esse denunciavit: *Ostendam vos fabricatores mendacii, & cultores perversorum dogmatum.* Charissimi mei amici paralogismus vester, & discursus sophisticus est, & dolosus, ex quo tam absolum sequelam trahitis. Et si enim non diffiteor me peccatorem, & aucturus pœnitentiam in cinere sedeo, at tamen non inde infertur, deum alias ob causas non posse tentare alios, & eorum constantiam tanquam aurum in fornace periclitari. Deus enim omnem filium, quem recipit, castigat, & per aspera ac adversa suos ad palmas, ac coronas subvehit. *Ostendam vos fabricatores mendacii.*

Totila in
judicando
temeritas.

VI. Ejusmodi Araneus Totila Rex, qui cum Cassium Narniensem Episcopum, facie rubicunda purpuratum, contempserat, tanquam Libero Patri liberius litantem despexit; perinde ac si vel ex succenso hepate, vel aliunde purpura provocata faciem non insideret. Eapropter vindicante in servo Domi-

num, malignus spiritus spatharium ipsius invasit, nec ante vexare destitit, quoad sacro Præsuli oblati, ejus precibus, & sanctimonia expulsus est, & rex saniora sapere edoctus.

Ejusmodi item Theodosius minor Arcadii frater, qui Eudoxiam Augustam consortem suam, ob pomum à se oblatum, & ab illa Paulino donatum, concepta de ea sinistra opinione, à locietate thori semovit, Paulinum verò decumbentem eadem nocte, ut alii tradunt, occidit, aut ut nonnulli propugnant, in exilium deportari mandavit.

Item Theodosius.

Cassin. in
Aala 8.
Theodosii.

Ejusmodi uxor illa, quæ ex eo, quod notaret maritum suum Psalmum *Miserere* sapiuscule decurrere, intulit eum, perinde ac David adulterum esse, & toties thori fidem violasse; quoties ejusdem Psalmum, ad expiandum dignè adulterii crimen, ab eo concinnatum, iterasset.

Ejusmodi Aranei imprimis hodierni Pharisei, qui haud secus ac ille Galilæus à Galilæis Florentinus in sole umbras, ac deliquia observasse se jactitant. Nam quamvis lux ille mundi ac Sol justitiæ insignibus, & inauditis ab orbe condito prodigiis sua dicta, factaque obfirmaret, tot illa tamen obfuscabant calumniis, tamque infamibus devenustabant nominibus; ut judicium, quod ex humili ejus statu formaverant, præponderaret his omnibus, quæ ab eo magnificè, & gloriôsè fiebant. Proinde sive dæmonia ejiceret, sive languores curaret, sive aliud quidpiam factitaret, non verebantur malitiosissimam appendicem atterere, aut non esse ex Deo, aut arte Necromantica patrata.

Ggg 3

Ejus-

Ejusmodi omnes alii, qui ex uno intuitu, ex uno annutu, ex una visitatione, ex dubiis falsissimisque indiciis, consequentiam vitiosissimam deducunt; & non raro cum iisdem illadem malorum sibi accerunt.

VII. Et hoc venenum aliud non est, quam diabolicum, quam à serpente antiquo haustum. Hic quoquò se vertit, hoc virus effundit.

*Judicia
temeraria
diabolica.*

Gen. 2. 3.

Ibid. v. 4.

Venit primùm ad Proto-Parentes nostros, & ut eos falleret, mandatum Domini de non mandendo pomo vitio malefana interpretatione subvertere est aggressus: Nam cum audisset Evam dicentem: *De fructu ligni, quod est in medio paradysi, præcepit nobis Deus ne comederemus, & ne tangeremus illud, ne forte moriamur.* Reposuit illico Serpens: *Nequaquam morte moriemini. Scit enim Deus, quòd in quocunque die comederitis, ex eo eritis, sicut Dii, scientes bonum, & malum.* q. d. Novi ego Dominum, novi intentiones ipsius. Corrivalem ille non patitur, ideo livore ductus, præcepit vobis, ne comederetis; ne forte ipsius esu illuminari, in apotheosim referamini. *Scit enim Deus &c.* Ita Deum ipsum, ipsiusque sanctissimas intentiones taxare non est veritus.

Iob. 5.

Comparuit rursus coram Domino, & jam hominem ipsum eumque sanctissimum traducere est aggressus. Questus num nosset Job, quòd non esset ei similis in terra, homo justus, rectus, ac timens Deum; regessit extemplo: *Numquid Job frustra timet Deum? Persuasum quis haberet, hunc sanctulum vera solidaque virtute niti; ex animo*

mandata tua exequi, sola spectare celestia, nec ullis adversis à te Deo suo averendum; sed extende quæso paululum manum tuam, nisi in faciem benedixerit tibi. Tunc deprehendes, quid lateat sub hoc peplo virtutis, quam personata sint omnia, quam futili nixa fundamento. Nec opus erit, ut eum seces, aut uras, tange duntaxat ea, quæ possidet, digito minimo, & illico coloratam ipsius comperies probitatem. Extende paululum. Quamdiu arridet æther, favent amici, blanditur fortuna, vigent sensus, exulat omne, quod vel cor exedat, vel mentem lancinet, vel corpus excruciat, facile est virtuosum, ac probum esse: *sed extende paululum, detrahe larvam bonorum, & actutum apparebit, quantum sub illa lateat malorum.* Videbis quòd neutiquam ad usum Domini substantiam possideat, sed ad usum substantiæ Dominum colat.

VIII. Verùm ut ille falsus est, & ex mero livore virtutem viri sanctissimi, ac fortissimi denigrare nitebatur, ita & ipsius sectatores hallucinantur, & piceatam, ac diabolicam mentem suam manifestam faciunt.

Hos meritò, & prudentissimè corripit Mellifluus, quando in fratribus suis ad mella potius cum apibus, quam ad toxica cum araneis colligenda invitatur, dicens: *Cave aliena conversationis esse, aut curiosus explorator, aut temerarius Judex. Etsi perperam actum quid deprehendas, nec sic judices proximum, magis autem excusa.* Excusa intentionem, si opus non potes, putà ignorantiam, putà subreptionem, putà casum.

Quòd

*Judicia
temeraria
cavenda.*

*Bern. serm.
in Cant.*

Quòd si omnem omnino dissimulatio-
nem rei certitudo recusat, suade nihi-
lominus ipse tibi, & dicito apud te-
metipsum, vehemens fuit tentatio. Quid
de me illa fecisset, si in me similiter ac-
cepisset potestatem. Verbo esto apis,
non araneus, mella non fella, non toxi-
ca legas. Elogium id apis est: *Sugit non
destruit; legit non lædit; visitat, non vi-
tiat.* Invenit illa hortum variis confi-
tum floribus, ibi amarum stabit absyn-
thium, inibi urentes florebut urticae,
alibi venenata serpent germina, colo-
cynthidæ, lappæ, melantium; ex alia
parte stabunt violæ, Centauria, Lilia,
Rosæ Milesiæ, Amaranthi, aliave flo-
rum gratiosissimorum genera vultum
suum deducunt, ex quibus omnibus
apicula favum suum conficit. Et si se-
derit in urtica, in melantio, etsi in aliis
venenatis hordis, ignorat, quid sit a-
maritudo, quid toxicum, legit non
lædit, visitat non vitiat, mel non fel
extrahit.

Id ipsum fac ex Carduo, ex Amaran-
tho, virtutum mella lege. Vivant ut
velint nonnulli spiritualium, quid ad
te secularis? Tu non es redditurus ra-
tionem pro ipsis, *Quacunque dixerint
tibi, facito, secundum verò opera illorum,
nolito facere.* Non satisfaciunt officio
suo Superiores, quid ad vos nectaris
artifices subditi? *Unusquisque onus
suum portabit.* Quod bonum est, id
à vobis sugendum, quod perversum,
relinquendum. Non placent tibi mo-
res proximi tui, videlicet vides festu-
cam in oculo fratris tui, & forsitan tra-
bem (peccatum gravius) in oculo tuo
non vides, *Ejice primum trabem de ocu-*

*lo tuo, & tunc videbis ejicere festucam de
oculo fratris tui.* Tunc judica de alte-
ro, quum non inveneris, quod in te ipso
condemnes. Tunc judica, cum eadem
non agis, quæ in aliis censueris casti-
ganda, ne dum de alio judicas, contra
te ipsum decernas. *Esto apis non ara-
neus.*

§. III.

*Arithmetica in judiciis aman-
danda.*

IX. **R**estat tertium A. Observanti-
bus declinandum, videlicet ne
sint Arithmetici. Hujus scientiæ pro-
prium est: Numerare, addere, multi-
plicare, dividere, subtrahere. Et quid
temerarii Rhadamanti non faciunt?
Numerant nullitates, Additiones co-
cervant in immensum, ut vel ex culice
elephantem, ex pulvisculo montem, de
verruca alpes construant. Quando-
que vitium unum multiplicant, & ei-
dem assuetudinem affricant. Hinc au-
dimus eos, identidem criminantes ver-
bis indefinitis: Hic furcifer, lavernio,
sycophanta, bovinator, compactum ex
malitia monstrum, titio sulphureæ for-
nacis, & similibus.

X. Scribitur in Olympia Græciæ ur-
be turrin eo artificio constructam, ut
in eo verbum unicum altiore sono pro-
latum, septies replicetur, unde & heph-
taphonon dicta. Concolores huic ma-
chinæ Eaci illi nefarii, qui ex uno filo
fufum texunt, unitati decadem, decadi
centuriam affigunt.

Exemplum seu parabola potiùs, ex-
tat in libro secundo Regum, ubi postea-
quam

*In judiciis
cavenda
Arithme-
tica.*

*Pausan. in
Olymp.*

quam occisus esset Ammon à servis Absolon, ait Scriptura: *Fama pervenit ad David, dicens: percussit Absolon omnes filios regis, & non remansit ex eis saltem unus.* Ita si quando Sathanas per Absolon figuratus necet unum, vel alterum filium Regis, filii Dei, unum de religione, de familia quapiam, fama increbescit temeritate iudicii & linguarum, necesse omnes. Si audiatur unus formices frequentasse, vel quidpiam aliud absurdi patrasse, jam omnes habentur complices, aut obnoxii; & quemadmodum iudicant, ita sententiam latam tanquam iudices iniqui publicant: *Percussit Absolon omnes filios regis, & non remansit ex eis saltem unus.* Ex morte unius pestem omnium inferunt; ob unius laxiorem vitam, sub eadem centura universi decuriantur. Cum nihil proprii possideant; isti Sophistæ, isti perfidi Arithmetici, volunt ut etiam peccata in commune possideant, sicut victum & vestitum, & ut habent victum in commune, ita & vitium; vel quia versantur in eodem statu, aut ordine etiam in eodem errore comprehendendi.

Item subtractione.

XI. Subtrahunt denique quum nepilum boni viri in aliquo relinquunt, & quidquid virtutis, honestatis, commendationis, in eo inventum fuerit, perversum eunt.

Hi quicumque ii sunt, sciant, quantum exaggerant, & multiplicant, dividunt, numerant aliorum culpam; tantumdem etiam sibi condensare eos, aggravare, ac amplificare pœnam. Verovarius est, quod ait Assertor noster: *In quo iudicio iudicaveritis, iudicabimini.*

Matt. 7. 2.

Si mitius, ac clementius in meliorem partem interpretati fueritis aliorum mores, etiam benigniorem calculum obtinebitis de actionibus vestris. Sin autem severius in eos decreveritis, gravior itidem vexatio vos manet, & in quibus alios condemnastis, eorum scelera vos reos convincet. Et si enim iisdem vitis conscelerati non fueritis, tamen eadem pœna plectemini, ac si hoc scelus commisissetis.

XII. Si forte manticam quaesieris, si excusationem intexere admissus, obliet Assessor Iudicii tremendi Paulus, & decernet: *Inexcusabilis es o homo omnis, qui iudicas alterum. In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas. Eadem enim agis, quæ iudicas.* Quidquid adduxeris refelletur, quidquid in te virtutis fuerit, hoc uno scelere oblitterabitur; ut alterum condemnasti, ita pariter condemnaberis.

XIII. S. Dorotheus quaestionem proponit de causis Pharisei sese propalam in templo jactantis, quænam illarum princeps fuerit, intuitu cuius ille damnationis decretum subit? An nimirum quod gratias egerit? Non utique. Necessarium enim est Deo, tanquam Authori principali opera bona adscribere, se verò servum inutilem iudicare, non sibi ipsi, sed soli Deo gloriam referre. Cum ergo principio orationis Deo gratias agendo, bona omnia, quæ in se gloriabatur, divinæ gratiæ adscripserit, & quod in ea non lapsus fuerit peccata, in quæ cæteri hominum, illi in acceptis retulerit, quod item jejunaverit, elemosynas erogaverit, non utique eapropter damnatus est. *Sacrificium enim*

In dicit et merari inexcusabiles. Rom. 2. 1.

Pharisei in templo cur damnatus.

Psal. 49. enim laudis honorificat eum, & gratiæ semper gratissima illi.

Ut quid igitur acceptum non fuit illius sacrificium, quum illud obtulerit recognoscens Deum, ut omnium, quæ in se habebat bonorum dispensatorem, & illi gratias retulerit, quod in multa alia non proruisset scelera, sed in variis pietatis operibus se exercuisset; *Non ex doct. 6. t. 2. Bibl. PP.* hoc, inquit B. Dorotheus, à Domino iudicatus est, quod se purum à rapinis affirmaverit, neque quod dixerit, ut ceteri homines, sed ob hoc, quia ad publicanum conversus: Neque inquit ut hic publicanus. Tunc enim iudicatus est, tum actum est ejus us. Tam enim grave tamque enorme peccatum est, aliquem lethalis criminis infimulare citra fundamentum evidens, ut qui hoc facit, etsi aliis peccatis subditus non sit, urnis districatissimis obnoxius sit.

XIII. Proinde sacrosanctè monet *Matt. 7. 1. Luc. 6. 37.* Dominus: Nolite iudicare & non iudicabimini: nolite condemnare, & non condemnabimini. Nolite esse Arithmetici, ne rationes vestras augeatis, & damnationem vestram ex aliorum crisi certionem reddatis. Nolite iudicare.

Hanc doctrinam se didicisse testatur in gymnasio Dei sui Vates regius toto vitæ suæ tempore: *Psal. 101. v. 17.* Deus docuisti me à juventute mea, & usque nunc. Nam si ab eo quæsierimus, quid tot annorum periodis didicerit? reponet hoc à Deo præceptore se percepisse, ne rationes aliorum exigeret; & hoc sibi esse indicium, & testimonium infallibile beatitudinis: Quoniam non cognovi literaturam, introibo in potentias Domini. Quam literaturam? Numquid David tam ru-

dis erat, qui sapientissimus habebatur inter tres, qui in Poësi plusquam Homerus, in Oratione plusquam Demosthenes, in iudiciis ferendis plusquam Cato semper est habitus. Quam ergo literaturam ignoravit? S. Augustinus vertit *negotiationem*. Alii *numerum*. Alii *Arithmeticum*. Quia David numerum, quia arithmeticam ignoravit, quia aliorum dicta factaque non multiplicavit, nihil addidit, nihil famæ subtraxit, nihil denique numeravit, sibi pollicetur bonum decretum à Domino & futuram felicitatem. Quoniam non cognovi numerum, introibo in potentias Domini. Domine memorabor justitiae tuae solius. Hæc à Domino prima illi lectio præscripta, ne rationes aliorum iniret, ne dijudicaret, quod tantum hinc pro peccato suo debeat, & tantum ratione illius inflicurus sit Deus supplicium; alter vero tantum pro gloria Dei laboravit, illique sit salus, vitaque sempiterna remetienda. Has rationes ignoravit David, & ideo si quidpiam incidere taxandum, circum fortunam, vel infortunium aliorum, circa prospera & adverla, sanitatem ac ægritudinem, mores ac vitam, solum perpendebat Deum iudicem esse, nec facere ulli injuriam: Domine memorabor justitiae tuae solius.

Id ipsum ego præscribo, idem moneo Observantes perverfos, ne sint Arithmetici, ne sint Arioli, ne sint Aranei, se iudicent, suos mores damnent, alios, quantum in se, absolvant, Deo soli iudicandos committant. Id nobis largiatur Christus JESUS Iudex vivorum, ac mortuorum.

Amen.

Hh h CONG. XLVI.